

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 16/10/2020)

Tình hình nổi bật

Bộ trưởng Quốc phòng Nhật Bản Kishi Nobuo ngày 08/10 đã gặp Tư lệnh Các lực lượng Mỹ ở Nhật Kevin Schneider tại Căn cứ không quân Yokota. Hai bên tái khẳng định tầm quan trọng của liên minh Mỹ - Nhật trong việc duy trì hòa bình và an ninh ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, chia sẻ quan ngại về các hành vi của Trung Quốc ở Biển Đông và biển Hoa Đông Kevin Schneider, chia sẻ quan ngại trước các hành vi của Trung Quốc ở Biển Đông và Biển Hoa Đông và khẳng định tiếp tục hợp tác song phương để đối phó với các mối đe dọa quân sự từ Triều Tiên cũng như cam kết phối hợp cùng nhau để đối phó với các mối đe dọa an ninh chung.

Reuters ngày 9/10 dẫn thông tin từ đơn vị hải quân thuộc Lực lượng phòng vệ Nhật Bản cho biết họ đã tiến hành các cuộc tập trận chống tàu ngầm trên Biển Đông vào ngày 9-10 trong bối cảnh Trung Quốc đang tăng cường hiện diện quân sự ở vùng biển chiến lược này. Lực lượng này đã triển khai cùng lúc 3 tàu chiến gồm một tàu sân bay vận chuyển trực thăng (trực thăng vận) và một tàu ngầm. Mục đích của các cuộc tập trận được Bộ Quốc phòng Nhật thông báo là nhằm “tăng cường khả năng tác chiến”. Tuy nhiên Tokyo không tiết lộ chính xác tọa độ địa lý nơi các cuộc tập trận này diễn ra.

Trả lời phỏng vấn báo chí nhân dịp kỷ niệm 50 năm quan hệ ngoại giao Canada - Trung Quốc, Thủ tướng Justin Trudeau ngày 14/10 cam kết hợp tác với các đồng minh để chống lại ngoại giao "cưỡng ép" của Trung Quốc vì các hành động ngày càng hiếu chiến và đàn áp của Trung Quốc ở trong và ngoài nước. Thủ tướng cảnh báo Trung Quốc bắt giữ người tị nạn, đàn áp Hồng Công và xây dựng các trại giam giữ người thiểu số đạo Hồi không phải là con đường đúng đắn. Do đó, việc này làm ảnh hưởng tới quan hệ Canada - Trung Quốc

Tờ Reuters ngày 15/10 cho biết Tổng thống Rodrigo Duterte đã chấp thuận khuyến nghị của Bộ Năng lượng nước này về việc dỡ bỏ các hạn chế đối với sản xuất dầu và khí đốt ở phía Đông biển Đông. Động thái này được cho là sẽ mở đường cho việc nối lại việc thăm dò ở các khu vực tranh chấp, bao gồm cả hoạt động thăm dò chung với Trung Quốc. Bộ trưởng Năng lượng Philippines Alfonso Cusi cho biết Chính phủ ra quyết định dỡ bỏ lệnh cấm “với thiện chí và sự quan tâm đối với các cuộc đàm

phán đang diễn ra giữa Philippines và Trung Quốc, công ty Forum Ltd và Tổng công ty Dầu khí Ngoài khơi Trung Quốc (CNOOC)”.

Trước việc doanh nghiệp Trung Quốc có hành vi đăng ký công ty ở Hoàng Sa, NPN BNGVN ngày 15/10 khẳng định: "Lập trường nhất quán của Việt Nam là phản đối mạnh mẽ việc thành lập cái gọi là thành phố Tam Sa và các hành vi có liên quan, vì đã vi phạm nghiêm trọng chủ quyền của Việt Nam. Các hành vi của Trung Quốc có liên quan đến cái gọi là "thành phố Tam Sa" là không có giá trị, không được công nhận, không có lợi cho quan hệ hữu nghị giữa các quốc gia và gây thêm phức tạp tình hình ở Biển Đông, khu vực và thế giới." Theo AMTI đến tháng 6/2019, có khoảng 446 doanh nghiệp tư nhân, doanh nghiệp nhà nước và doanh nghiệp nhỏ đã đăng ký kinh doanh ở cái gọi là "thành phố Tam Sa", với tổng số vốn đăng ký của 307 doanh nghiệp trong số đó lên tới 1,2 tỷ USD.

NPN BNG VN ngày 15/10 bình luận về thông tin nhóm các nước Mỹ, Nhật, Úc, Ấn muốn tăng cường quan hệ với ASEAN trong tự do trên biển, khẳng định ASEAN luôn hoan nghênh đóng góp cho hòa bình, ổn định và an ninh chung. Là Chủ tịch ASEAN 2020, Việt Nam đặt nhiệm vụ chính trong năm là xây dựng ASEAN gắn kết và chủ động thích ứng. Trên cơ sở đó, Việt Nam đã và đang phát huy vai trò Chủ tịch của mình, đẩy mạnh xây dựng Cộng đồng, khẳng định vai trò trung tâm của ASEAN trong cấu trúc khu vực và mở rộng quan hệ đối ngoại của ASEAN. Việt Nam mong muốn và sẵn sàng cùng ASEAN và các nước đối tác, cũng là đối tác của ASEAN chung tay khôi phục kinh tế, ổn định đời sống người dân vì một khu vực Châu Á – Thái Bình Dương hòa bình, ổn định và phát triển thịnh vượng. Trong quá trình này, luật pháp quốc tế, tinh thần đối thoại và hợp tác cần luôn được đề cao.

VnExpress ngày 15/10 đưa tin Thủ tướng Nhật Bản Suga chọn Việt Nam là điểm đến công đầu tiên sau nhiệm chức. Đây là lần thứ hai liên tiếp, một Thủ tướng mới của Nhật Bản chọn Việt Nam là điểm đến thăm đầu tiên sau khi nhậm chức, thể hiện sự phát triển tốt đẹp, mạnh mẽ và thực chất trên nhiều lĩnh vực của quan hệ đối tác chiến lược hai nước. Nhật Bản là đối tác kinh tế quan trọng và cung cấp ODA hàng đầu cho VN. Mục tiêu của chuyến đi của ông Suga là tăng cường quan hệ với Việt Nam, trao đổi các biện pháp nhằm thúc đẩy hợp tác trong các lĩnh vực và trao đổi về các vấn đề khu vực và quốc tế cùng quan tâm. Chuyến đi cũng thể hiện sự ủng hộ của Nhật Bản với vai trò trung tâm của ASEAN khi hiệp hội đóng vai trò quan trọng

trong thúc đẩy tầm nhìn Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương tự do và rộng mở ở khu vực.

Trang mạng Bộ Khoa học Kỹ thuật Trung Quốc ngày 16/10 cho biết Giám đốc Sở Khoa học Kỹ thuật tỉnh Hải Nam ngày 18/9 làm việc với Bí thư thành ủy “thành phố Tam Sa” trao đổi về vấn đề tăng cường phát triển công tác đổi mới khoa học công nghệ của “Tam Sa”. Trương Quân cho biết “Tam Sa” sẽ chú trọng thúc đẩy đổi mới khoa học biển: (i) Thúc đẩy xây dựng các công trình nghiên cứu trọng điểm biển sâu, tận dụng lợi thế địa lý và tài nguyên của Biển Đông để thu hút các nhà nghiên cứu trong và ngoài nước nghiên cứu sâu về Biển Đông; (ii) Xây dựng các đề tài nghiên cứu khoa học liên quan đến biển nhiệt đới, yêu cầu tình và thành phố cùng nỗ lực hỗ trợ và triển khai thực hiện các chuyên đề. Qua đó, ông hy vọng tỉnh Hải Nam tiếp tục giúp đỡ thành phố triển khai các chuyên đề khoa học và tăng cường hợp tác với thành phố trong các lĩnh vực công nghệ biển sâu, phát triển kinh tế biển và những lĩnh vực khác.

Góc nhìn quốc tế

+ Trung Quốc:

Mạng xã hội Trung Quốc ngày 12/10 cho biết Trung Quốc có 3 biển nội hải lớn: Bột Hải, eo biển Quỳnh Châu và Tây Sa (Hoàng Sa) (có số lượng đảo nhiều nhất, diện tích đảo lớn nhất (đảo Phú Lâm), đảo cao nhất so với mực nước biển (Đảo Đá), đảo nham thạch duy nhất có sự kết dính thành đá và đảo duy nhất có nguồn gốc phi sinh vật (Hòn Tháp)). Đảo Phú Lâm (đảo lớn nhất trong Nam Hải Chư Đảo) là trụ sở của chính phủ nhân dân thành phố Tam Sa trực thuộc tỉnh Hải Nam, trung tâm chính trị và quân sự của Hoàng Sa, Trường Sa và Bãi Macclesfield (Trung Quốc gọi là Trung Sa). Đảo Phú Lâm có diện tích 2,13 km², địa hình bằng phẳng, cao hơn mực nước biển 5m, điểm cao nhất đạt 8,5m, phía Tây Nam của đảo có cồn cát dài 870m và rộng 100m.

+ Các nước khác:

Anna Powles, chuyên gia, giảng viên Trung tâm nghiên cứu quốc phòng và an ninh, Đại học Massey, New Zealand, Joanne Wallis, Giáo sư về an ninh quốc tế đại học Adelaide, ngày 14/10 nhận định bài phỏng vấn gần đây của ngoại trưởng

New Zealand Peters cho thấy cách tiếp cận Trung Quốc của nước này đang thay đổi và theo hướng cứng rắn hơn. Nhưng khi xích lại gần hơn với quan điểm cứng rắn hơn và được an ninh hóa của Úc về khu vực, đặc biệt là về những rủi ro liên quan đến sự hiện diện ngày càng tăng của Trung Quốc, New Zealand phải đối mặt với một thách thức rõ rệt là việc cân bằng hai mục tiêu (đôi khi trái ngược nhau): các mối quan hệ ở Thái Bình Dương (gắn liền với bản sắc và chính sách đối nội của New Zealand) và liên minh với Canberra (bao gồm cả những yêu cầu liên quan mà đôi khi mâu thuẫn với những lo ngại của Thái Bình Dương về an ninh hóa và quân sự hóa khu vực).

TS.Satoru Nagao (Viện Hudson, Mỹ) ngày 14/10 cho rằng chuyến hải hành đang diễn ra của tàu JS Kaga đã thể hiện nhiều thông điệp: (i) thúc đẩy sự hợp tác ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương có cơ hội tiến lên một bước mới khi tân Thủ tướng Nhật Yoshihide Suga dự kiến có chuyến công du đến Việt Nam và Indonesia; (ii) Tokyo từng bước đóng vai trò quan trọng hơn trong việc ủng hộ Bắc Kinh; (iii) hoàn thiện nhóm tác chiến tàu sân bay. Qua đó, trong bối cảnh Trung Quốc không ngừng quân sự hóa ở Biển Đông, “bộ tứ kim cương” cũng tăng cường quân sự mạnh mẽ ở vùng biển này và khu vực lân cận.

Biên tập: Tài Kiên

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.